

Bu yazımda size Norveç Silahlı Kuvvetleri tarafından planlanan ve onun koordinesinde 12-23 Mart 2012 tarihleri arasında icra edilen **COLD RESPONSE 2012**

tatbikatından bahsetmek istiyorum. Yoğun gündem nedeniyle yazmaya bir türlü fırsat bulamadığım bu tatbikatın ismi Türkçede Soğuk Yanıt anlamına geliyor.

COLD RESPONSE 2012 10 yıldır Norveç'te icra edilen askeri tatbikatların en büyüğüdü. Tatbikata 15 ülkeden 16 bin asker iştirak etmiştir. Asker, platform ve silah açısından tatbikata en büyük katılım ABD, Kanada, İngiltere, Norveç, İsveç ve Fransa

'dan gelmiştir. Tatbikat sırasında gerçek mermi ve füzelerle yoğun fiili atışlar yapılmış ve NATO'nun mayın avlama ve tarama gemilerinden oluşan Mayın Karşı Tedbirleri Grubu-1

(Mine Countermeasures Group-1) Norveç'in Tromso limanına konuşlanarak tatbikata katılmıştır.

Tatbikat Norveç ve İsveç toprakları ile kuzey kutup bölgesi içinde ve dışında olmak üzere uluslararası deniz ve hava sahalarında kara, deniz ve hava unsurlarının iştiraki ile yapılmıştır.

Son yıllarda NATO, kuzey kutup bölgesindeki askeri faaliyetlerini sıklaştırmakta ve çapını her geçen yıl büyütmektedir. Rusya ise bu tatbikatın kışkırtma amaçlı olduğunu iddia etmektedir. NATO'nun kuzey kutup bölgesinde örneğin Kanada'da aynı tatbikatı yapması mümkün iken Rusya'nın hemen yanı başında İsveç ve Norveç'te yapması kışkırtma iddiasını doğrular niteliktedir.

Kuzey kutup bölgesi neresi?

Kuzey kutup dairesi (66° 33' 44'' enlemi) ile kuzey kutup noktası (90° enlemi) arasında kalan 27 milyon km²'lik bir alana

kuzey kutup bölgesi denir. Bunun 9 milyon km²'si kara geri kalanı denizdir. Bu bölgede yağış az, denizlerin büyük bölümü buzlarla kaplı, en sıcak mevsimde bile ısı 10°

üstüne çıkmaz. Ayrıca

bu bölgede 23 Eylül ile 21 Mart arasında güneş hiç doğmaz geri kalanında ise güneş hiç batmaz.

Burada yaşam şartları ağır ve zor olduğundan nüfus çok az olup özellikle 2000 yılına kadar bölge fazla ilgi çekmemiştir. Küresel iklim değişikliği nedeniyle yer kürenin diğer bölgelerine nazaran iki kat daha fazla ısınan bu bölgede buz kalınlığının hızla azalmaya başlaması ve

yapılan son araştırmalarda dünya
petrol rezervinin yüzde 13'ü, doğal gazın ise yüzde 30'unun burada
bulunuyor olması bölgeyi ilgi odağı ve çıkar çatışmalarının merkezi haline getirmiştir.

Kuzey kutup bölgesi, bölge içinde bulunan Kuzey Buz Denizi dahil diğer deniz ve kara alanları ile uzun yıllar kimsenin yüzüne bakmadığı sessiz yerlerdi. Bu bölgenin geniş buzul alanlarının iklim değişikliği nedeniyle erimeye ve azalmaya başlaması ve dolayısıyla ulaşımına açılması ayrıca enerji kaynakları bakımından zengin olduğunun fark edilmesi burasını çevresindeki ülkeler için kriz ve potansiyel çatışma alanı haline getirmiştir.

Bu bölgeye sahil dar olan ve uluslararası hukuk açısından bu bölgede bulunan zenginliklerden hak talep eden ülkeler; ABD (Alaska nedeniyle), Kanada, Danimarka, Norveç ve Rusya Federasyonu dur. Bu beşin dördü NATO ülkesidir.

Zenginliklerin paylaşımı mücadelesi

Bu beş ülke bu bölgedeki zenginliklerden azami derecede faydalanmak için kıyasıya mücadele etmekte, bölgeye yatırım yapmakta ve bölgeye yönelik faaliyetlerini artırmaktadır. Bölgede sürekli asker konuşlandırılması ve çapı giderek artan tatbikatların icrası paylaşım mücadelesinin sert geçeceğinin bir habercisidir.

Rusya kuzey kutup bölgesini ülkesi için en önemli enerji kaynağı üssü haline getirmek istiyor ve bunun için 50 milyar dolar ayırmış durumda. Rusya'

nın karşısında

ABD

ve

Kanada

ikilisi hatta dört NATO ülkesinin çıkar ve birlikte hareket etme iradesi var.

Aynı zamanda bu 5 ülke kuzey kutup bölgesinde daha fazla alana sahip olabilmek için aralarında siyasi ve hukuki mücadelede sürdürüyorlar. Birleşmiş Milletler (BM) Deniz Hukuku Sözleşmesi (1982 tarihli fakat 1994'de yürürlüğe girmiştir.)'ne göre ülkeler sahilden itibaren 12 mil karasularına ve onun ötesinde 200 mile kadar uzanan balıkçılık ve ticari faaliyette bulunma ile yeraltı zenginliklerine sahip olma hakkına sahiptir. Fakat bölgede bunun ötesinde geniş alanlar mevcuttur.

Her ülke çıkarlarının peşinde, ya biz!

Konu çok teknik olduğundan bir örnek ile açıklayalım: Rusya, Sibiryaya ile Grönland arasındaki bulunan Lom
onosov Sualtı Sıradağları
nın deniz yatağından kara bağlantısı ile kendisine ait olduğunu iddia ederek kıta sahanlığı kavramı yolu ile 200 milin ötesindeki alanlara sahip olmak istiyor.

Danimarka Lomonosov Sıradağları
nın kendisine ait olduğunu bunu 2014'de BM'ye sunacağı dosyada kanıtlayacağını söylüyor.

Bölgede paylaşımaya yönelik problemler çok. Mesela, Danimarka'ya bağlı özerk bölge olan Grönland'ın kuzeyinde bulunan 1,3 Km² yüzölçümünde ve üzerinde insan yaşamayan Hans adasının kime ait olduğu konusunda Kanada ile Danimarka arasında anlaşmazlık var.

Bakınız Danimarka ülkesinden tam 9000 Km uzakta bulunan bir adacığın peşinde biz ise dibimizde bulunan adalarımızın işgaline sesimiz çıkmıyor. Bunun bir tek nedeni var; Ülkemiz kendi çıkarlarını savunan değil, emperyalizmden emir alan bir iktidar tarafından yönetiliyor.

Saygılar sunarım.

[Türker ERTÜRK](#) , [8 Mayıs 2012](#)